Lietas arhīva Nr. C-0621-19/34
ECLI:LV:ZRT:2019:0516.C16076117.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2019. gada 16. maijā

Zemgales rajona tiesa: tiesnese I. Tumanova,
ar tiesas sēdes sekretāri I. Stanku,
piedaloties atbildētājas pārstāvis zvērinātam advokātam Pēterim Kušneram,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu ERGO Insurance SE Latvijas filiāle maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017. gada 3. oktobrī ERGO Insurance SE Latvijas filiāle (turpmāk – prasītāja) cēla vienkāršotās procedūras prasību tiesā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par naudas piedziņu (lietas 4.-6. lapa).

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016. gada 13. maijā /adrese/, notika ūdens noplūde, kā rezultātā tika nopludināts dzīvoklis Nr. 7, kas atrodas /adrese/, un kuru prasītāja ir apdrošinājusi (turpmāk – dzīvoklis Nr. 7).

Pamatojoties uz noslēgto apdrošināšanas līgumu, prasītāja apsekoja dzīvokli Nr. 7, noteica zaudējumu apmēru un izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 765,68 *euro* apmērā.

Norādīts, ka 2016. gada 16. maijā biedrība "Kaimiņi 3" sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka dzīvoklī Nr. 7 dzeltenbrūnie pleķi izveidojušies 2016. gada 13. maijā plkst. 2.05 notikušās ūdens avārijas dzīvoklī Nr. 6 rezultātā.

Norādīts, ka dzīvokļa īpašnieka atbildība ir noteikta saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 9. pantu.

Prasītāja uzskata, ka minēto tiesību izmantošana ir radījusi traucējumu, pieļaujot citas personas īpašuma neaizskaramības pārkāpumu, radot zaudējumus. Līdz ar to, atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 14. pantam dzīvokļa īpašnieks ir atbildīgs par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citam personām normatīvajos aktos, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumos vai savstarpēji noslēgtajos līgumos noteiktajā kārtībā.

Atbildētāja nav ar pienācīgu rūpību izturējusies pret saviem, kā dzīvokļa īpašnieka, pienākumiem, dzīvokļa īpašnieka tiesību izmantošana ir radījusi traucējumus citiem, nodarot zaudējumus.

Atbildētāja ir pilnībā atbildīga par notikušo ūdens noplūdi un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar apdrošināšanas polises nosacījumiem, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinājuma ņēmējam jāuzņemas pašrisks 99 *euro* apmērā. Tāpēc prasītāja uztur prasību 765,68 *euro* apmērā, kas veidojas no remontdarbu tāmē norādītajām tiešajām izmaksām 864,68 *euro*, atņemot pašriska summu 99 *euro*.

Prasītāja norāda, ka ir izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību par dzīvoklim Nr. 7 radītiem bojājumiem. Tādēļ atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmajai daļai ir pārņēmusi apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas atbildīga par zaudējumiem izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 765,68 *euro*.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta "d" apakšpunktu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Ministru kabineta noteikumiem Nr. 907 *(normatīvā akta datums un nosaukums nav norādīts)*, Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1014 *(normatīvā akta datums un nosaukums nav norādīts)*.

[2] Atbildētāja iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību neatzīst (lietas 34.-36. lapa).

Atbildētāja norāda, ka prasītāja nav pierādījusi nevienu no zaudējumu atlīdzības priekšnosacījumiem.

[2.1] Uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka persona (/pers. C/) būtu veikusi un apmaksājusi remontdarbus viņam piederošajā nekustamajā īpašumā, līdz ar to 765,68 *euro* nevar tikt arī atzīti par neizbēgamiem maksājumiem mantas stāvokļa atjaunošanai.

[2.2] Atbilstoši 2011. gada 1. jūnija Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma Nr. 23, kas noslēgts starp atbildētāju un biedrību "Kaimiņi 3" (turpmāk - apsaimniekotājs), 7.2. punktam, ja mājas pārvaldnieks konstatē, ka komunikāciju bojājumi dzīvokļa īpašnieka dzīvoklī var traucēt kopējo komunikāciju funkcionēšanu vai radīt zaudējumus citiem dzīvokļiem, un nav iespējams iegūt dzīvokļa īpašnieka piekrišanu, mājas pārvaldniekam ir tiesības veikt darbības, kas nepieciešamas piekļūšanai pie komunikācijām dzīvoklī. Tas notiek pieaicināto amatpersonu (pašvaldības policijas vai iecirkņa inspektora) klātbūtnē un par to tiek sastādīts akts. Ārkārtējos gadījumos iekļūšanu var veikt no mājas citiem dzīvokļiem pieaicināto personu klātbūtnē.

Atbildētāja norāda, ka viņai nav ne prasīta piekrišana piekļūšanai pie komunikācijām dzīvoklī, ne arī veiktas piespiedu darbības piekļūšanai pie komunikācijām dzīvoklī darbības pieaicināto amatpersonu (pašvaldības policijas vai iecirkņa inspektora) klātbūtnē. Atbildētāja nav tikusi uzaicināta parakstīt aktu un nav piedalījusies apsekošanā, jo atbildētājas dzīvokļa apsekošana no apsaimniekotāja puses vispār nav bijusi, tāpat atbildētājai akts nav izsniegts.

Dzīvokļa īpašumu likuma 3. panta otrās daļas 2. punkts nosaka, ka atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem.

Atbildētāja norāda, ka prasītāja nav pierādījusi, ka bojājums nav saistīts ar kopīpašuma stāvvadu inženierkomunikācijām, par ko neiestājas atbildētājas atbildība, jo tās nav atsevišķā īpašuma elementi.

Dzīvoklis Nr. 6 atrodas 3. stāvā, bet dzīvoklis Nr. 7 - 1.stāvā, turklāt blakus kāpņutelpā, proti, minētie dzīvokļi neatrodas viens zem otra.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5. panta trešajai daļai, uz kopīpašumā esošas dzīvojamās mājas pārvaldīšanu attiecināmi Civillikumā noteiktie īpašuma aprobežojumi, ciktāl šā panta ceturtā un piektā daļa nenosaka citādi.

Atbilstoši Civillikuma regulējumam atbildība par zaudējumiem, ko kopējā lieta ir nodarījusi, kopīpašniekiem jānes proporcionāli viņu domājamām daļām.

Līdz ar to, ja zaudējumi ir radušies kopējas lietas - kopīpašuma stāvvadu inženierkomunikāciju, bojājumu rezultātā, par tiem atbildība jānes visiem kopīpašniekiem proporcionāli katra kopīpašnieka domājamajai daļai.

[2.3] 2016. gada 10. jūnijā Lokālo tāmi Nr. 1 (Remonta darbi) ir sastādījusi /pers. F/ un apstiprinājis /pers. G/ - prasītājas darbinieks.

Uz tāmes sastādīšanas dienu spēkā bija Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 330 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-15 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", kuru 2.5. apakšpunkts noteica, ka tāme ir būvniecības nozares speciālistu (normatīvos noteiktajā kārtība) sastādīts būvprojekta īstenošanai paredzamās būvniecības izmaksas aprēķins. Noteikumu 9. punkts noteica, ka būvdarbu tāmēšanas darbus atļauts vadīt būvspeciālistiem, kuri ir saņēmuši būvprakses sertifikātu Būvniecības likuma 13. pantā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Būvniecības likuma 13. panta pirmajai daļai, būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā reglamentētās profesijās.

Atbildētāja norāda, ka Ministru kabineta 2014. gada 7. oktobra noteikumu Nr. 610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" 1. pielikuma 6. atsauce nosaka, ka arhitekta prakses sertifikāts, kā arī projektēšanas, būvdarbu vadīšanas un būvuzraudzības specialitātē piešķirtais sertifikāts tajā norādītās darbības sfēras ietvaros dod tiesības būvspeciālistam vadīt visu veidu būvdarbu tāmēšanas darbus.

Šobrīd spēkā esošie Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"" nosaka līdzīgu regulējumu, proti, 9. punkts nosaka, ka būvprojekta tāmes ir tiesīgs sastādīt un pārbaudīt attiecīgā būvju veidā sertificēts būvspecialists, kuram ir patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai citā saistītā inženierzinātnes profesijā. Ja tāmes sastādītājam nav attiecīga sertifikāta, tāmes pārbauda un paraksta sertificēts būvspecialists, kuram ir tiesības to veikt. Ja tāmes sastādījis sertificēts būvspecialists, otra būvspeciālista paraksts nav nepieciešams.

Publiskajā būvspeciālistu reģistrā nav atrodamas ziņas, ka /pers. F/ un/vai /pers. G/ 2016. gada 10. jūnijā būtu bijuši sertificēti būvspeciālisti, kuriem būtu tiesības sastādīt un/vai apstiprināt būvniecības tāmi.

Līdz ar to /pers. F/ un/vai /pers. G/ 2016. gada 10. jūnijā nebija tiesīgi ne sastādīt, ne apstiprināt tāmi, proti, nebija tiesīgi ar savu parakstu apstiprināt veiktos tāmēšanas darbus, jo nebija tiesīgi vadīt tāmēšanas darbus. Būtībā lietas materiālos esošā tāme ir prettiesiska, kas neļauj to atzīt par pieļaujamu pierādījumu.

Tādejādi atbildētāja uzskata, ka prasītājs nav pierādījis arī zaudējumu apmēru.

[3] Prasītāja iesniedza tiesai rakstveida atsauksmi par atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem (lietas 47.-48. lapa).

Prasītāja norāda, ka Augstākās tiesa 2008. gada 29. oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-332/2008 norādīja, ka tagadējās (esošās) mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskās lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu rezultātā attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem sakot, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā.

Nosakot zaudējumu apmēru apdrošinātājs vadās pēc likumā "Par apdrošināšanas līgumu" noteiktā kompensācijas principa, izvērtējot vismazāko iespējamo summu, lai novērstu radītos bojājumus un izpildītu savas ar līgumu uzņemtās saistības. Atsauksmē norādīts, ka tiesas ieskatā apdrošinātājs nav ieinteresēts palielināt zaudējumu apmēru, bet tieši otrādi maksimāli samazināt apdrošinātajam izmaksājamo summu. Līdz ar to, atbildētājas iebildumi par zaudējumu novērtēšanu un zaudējumu apmēru tiesas ieskatā ir nepamatoti. Atbildētāja prasītājas norādītā zaudējuma apmēra atspēkošanai pierādījumus par to, ka atjaunot dzīvokļa iepriekšējo stāvokli bija iespējams ar mazāku līdzekļu ieguldījumu, tiesā nav iesniegusi, līdz ar to tiesa nekonstatē pamatu prasītājas norādītā zaudējuma aprēķina un par to iesniegto pierādījumu apšaubīšanai. Atbilstoši Civillikuma 1786. pantam zaudējumu apmēru veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība. Tiesa norāda, ka iepriekšējā stāvokļa atjaunošana nav iespējama tikai bojātajā laukumā, neaizskarot pārējo telpas daļu.

Analizējot zaudējumu kalkulatorā norādītos darbus un to apjomu, ņemot vērā dzīvē gūto pieredzi, tiesa atzīst, ka bojātā dzīvokļa remontam aprēķinātā summa nav atzīstama par pārmērīgu. Atsauksmē norādīts, ka tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegto zaudējumu kalkulatoru neskatoties uz to, ka tas nav datēts un parakstīts. Ņemot vērā, ka atbildētāja nav iesniegusi savu tāmi, tad tiesa vadās no prasītājas sniegtajām ziņām par remontdarbiem nepieciešamajām izmaksām.

Prasītāja norāda, ka nepamatots ir atbildētājas iebildums, ka lietas materiālos nav pierādījumu par dzīvokļa remonta veikšanu un naudas izlietošanu pieteikumā norādītajā apmērā, līdz ar to nav pamata zaudējumu atlīdzības piedziņai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus, ka tāmē norādītie remontdarbi veikti nepamatoti. Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegtajā darbu izpildes tāmē norādītās aprēķinātās izmaksas.

Zaudējumi apdrošināšanas kompānijai apdrošināšanas atlīdzības izmaksas veidā rodas brīdī, ja klients atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem, to izvēlas saņemt naudā, un nav būtiski, vai apdrošināšanas objektā (dzīvoklī) prasības celšanas brīdī ir vai nav veikts remonts.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka atbildētāja ir atlīdzinājusi prasītājai zaudējumus. Prasītāja norāda, ka tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzības prasībai nepieciešamie priekšnoteikumi - notikušajam īpašuma bojājumam nav nejauša rakstura, konstatējama zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami zaudējumi.

Prasītāja norāda, ka spriedumā līdzīgā lietā (C17104710) tiesa ir norādījusi, uz faktu, ka atbilstoši Civillikuma 1431. pantam akts ir spēkā, jo to ir izdevusi pilnvarota persona, kurai šajā gadījumā pilnvaras piešķirtas ar Dzīvokļa īpašuma likumu, pārvaldīšanas likumu un apsaimniekošanas līgumu.

Norāda, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka apsaimniekotāja, biedrības "Kaimiņi 3" sastādītais akts ir apstrīdēts likumā noteiktā kārtībā.

[4] Prasītājas pārstāvji 2018.gada 9.augusta, 2019.gada 7.janvāra un 2019. gada 28. martā tiesas sēdē celto prasību uzturēja pamatojoties uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem un apsvērumiem (lietas 69.-70., 114.-117., 138.-141. lapa).

Uz 2019.gada 2. maija tiesas sēdi prasītājas pārstāvis nav ieradies, tiesā iesniegti rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts ka prasību uztur pilnībā, prasītājas rīcībā nav citu pierādījumu, ko pievienot lietas materiāliem un lūdza izskatīt lietu pēc būtības bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē (lietas 144.-147. lapa).

[4.1] Paskaidrojumos norādīts, ka liecinieces /pers. I/ un /pers. J/ apstiprināja, ka 2016. gada 13. maijā plkst. 2.05 atbildētājas atsevišķā īpašumā bija notikusi ūdens noplūde, kā rezultātā ūdens visu nakti appludināja kaimiņu īpašumus, tajā skaitā arī pie prasītājas apdrošināto īpašumu /adrese/, kā rezultātā tika nodarīti zaudējumi un apdrošinātājs pamatoti izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību.

Atbildētāja atteicās ielaist savā īpašumā biedrības "Kaimiņi 3" pārstāvi /pers. I/ un Aknīstes pašvaldības policijas pārstāvi otrā dienā pēc notikuma, kā arī nekad vēlāk netika uzaicinājusi nevienu no ēkas apsaimniekošanas biedrības "Kaimiņi 3" pārstāvjiem, lai apsekotu atbildētājas īpašumu, vai tās atsevišķā īpašumā esošās kopējās komunikācijas, no kurām būtu nodarīti zaudējumi citiem ēkas īpašniekiem.

Ar šādu rīcību atbildētāja ir atzinusi savu atbildību par notikumu, jo liegusi noteikt zaudējumu cēloni, ja tāds būtu bijis no ēkas kopējām komunikācijām.

[4.2] Pie šādiem apstākļiem prasītāja ieskatā ir pierādīti zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi un attiecīgi arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģija rīcības sēdē civillietā Nr. C30556110 norāda: "Apelācijas instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka pienākuma nepildīšana, pilnvaroto personu neielaišana apsekot atsevišķo īpašumu un tajā esošās kopējās komunikācijas nav attaisnojama. *Liedzot piekļūt viņa īpašumam, atbildētājs pats nav izmantojis iespēju pierādīt paša izvirzīto versiju, ka applūšanas cēlonis nav saistāms ar viņa dzīvokļa komunikācijām un to ekspluatāciju. Līdz ar to*

pastāv visi priekšnoteikumi prasības apmierināšanai."

Minētie apstākļi pilnībā sakrīt ar šajā civillietā nodibinātiem apstākļiem, līdz ar to arī prasītāja ir pierādījusi zaudējumu esamību, to konkrētu apmēru, un cēlonisko sakaru starp prasītājas bezdarbību un nodarītiem zaudējumiem.

[4.3] Jebkurā gadījumā tiesas uzdevums, izšķirot strīdu, ir detalizēti izvērtēt prasītājas norādītos apstākļus, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, un izspriest, kādas juridiskās sekas piemērojamās materiālo tiesību normas sastāvs saista ar lietas iztiesāšanas gaitā noskaidrotajiem faktiem. Princips, ka tiesai pašai jāzina strīda pareizam risinājumam piemērojamais likums un tiesa tā izvēlē nav saistīta vienīgi ar prasības pieteikumā norādīto materiālo tiesību normu, nebūt nenozīmē tiesai piešķirtu pilnvarojumu pašai noteikt tos apstākļus, kas būtu saistāmi ar vienai pusei vēlamo lietas iznākumu, jo civilprocesā īstenojamās pušu sacīkstes ietvaros tiesa nedrīkst pārkāpt prasības robežas (Civilprocesa likuma 192. pants). Respektīvi, tiesas rīcību likums aprobežo ar puses norādīto juridisko faktu izvērtējumu, tiem atbilstošas tiesību normas atrašanu un piemērošanu konkrētā strīda izskatīšanai (7.1., 7.2. apakšpunkts Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018. gada 10. decembra spriedumā lietā Nr. SKC-233/2018).

Tā kā atbildētāja nav iesniegusi pretējus pierādījumus par to, ka notikums **nav noticis no atsevišķā īpašumā /adrese/ esošām komunikācijām,** kā arī nav iesniegusi pierādījumus par citu nodarītā zaudējuma apmēru prasītājas apdrošinātājam īpašumam, kā tas ir norādīts prasības pieteikumā un sertificēta būvinženiera apstiprinātajā tāmē, tad prasība ir pamatota, pierādīta un apmierināma.

Turklāt tiesai ir jāizvērtē sertificētas inženieres /pers. F/ sagatavotā tāme un jādod tai savs novērtējums, jo /pers. F/ tiesības un tās kvalifikāciju būvprojektu ekonomisko daļu, apjomu un tāmju sastādīšanā kopš 2005. gada 5. jūlija apliecina Latvijas Būvinženieru savienības izsniegtais sertifikāts, sertifikāta derīguma termiņš 2021. gada 26. oktobris.

Minētais pamatots ar juridiskā literatūrā pausto atziņu, ka pušu strīdīgās attiecības tiesai jāizvērtē pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas, un vienīgi šie dati ir nepieciešamais procesuālais pierādījumu materiāls, kuru tā pārbauda un novērtē (Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata - Rīga: Autora izdevums, 1933, 235. lapa).

Tā kā šajā gadījumā prasītāja ir iesniegusi kompetentas un tiesīgas personas sagatavotu aktu, proti, biedrības "Kaimiņi 3" izveidotā komisija savas kompetences robežās ir noteikusi negadījuma cēloni, un lietā nav iesniegti nekādi pierādījumi, par citu zaudējumu cēloni, līdz ar to tiesai atbilstoši ir jāizvērtē prasītāja norādītos apstākļus, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, nevis balstoties uz atbildētāja apgalvojuma formā izteiktiem apsvērumiem, bet gan atbilstoši vienīgi tam, kādi pierādījumi ir iesniegti lietā no lietas dalībniekiem.

[4.4] Jebkurā gadījumā esošā tiesu prakse līdzīgās lietās par zaudējumu piedziņu saistībā ar īpašumam nodarītiem zaudējumiem, liecina, ka apdrošinātājs izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību ir tiesīgs prasīt izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības atmaksu subrogācijas kārtībā no personas, kas vainojama par zaudējumu nodarīšanu, proti, Ventspils tiesa spriedumā Nr. C29435717 norāda: "Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja iesniegto tāmi, jo to sastādījis sertificēts speciālists, kam ir Latvijas Būvinženieru savienības būvprakses sertifikāts (..). Savukārt atbildētājs prasītāja norādītā zaudējuma apmēra atspēkošanai pierādījumus par to, ka dzīvokļa iepriekšējo stāvokli bija iespējams atjaunot ar mazāku līdzekļu ieguldījumu tiesā nav iesniedzis, līdz ar to tiesa nekonstatē pamatu prasītāja norādītā zaudējuma aprēķina un par to iesniegto pierādījumu apšaubīšanai."

Savukārt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa spriedumā Nr. C29291318 motīvu daļā norāda, ka: "Atbildētājas iebildumi par lokālās tāmes apšaubīšanu iebildumiem par tās noformēšanas neatbilstību Dokumenta juridiskā spēkā likuma noteikumiem un ziņām par tāmes sastādītāju, nevar būt pamats prasītāja tāmē norādīto atjaunošanas darbu izmaksu apšaubīšanai. Atbildētāja nav pierādījusi, ka mantas iepriekšējā stāvokļa atjaunošana iespējama ar mazākām izmaksām."

Attiecīgi Aizkraukles rajona tiesa spriedumā Nr. C29345617 norāda, ka prasībai pievienotais zaudējumu kalkulators ar nekustamam īpašuma nodarīto zaudējumu aprēķinu ir pietiekams pamats remontdarbu apjomu izmaksu un materiālo vērtību noteikšanai.

Respektīvi, prasītāja ieskatā un to par pamatotu vēl citās daudzās līdzīgās lietās ir atzinusi tiesa, **būtiskākais kritērijs ir mantas iepriekšējā stāvokļa atjaunošanas izmaksu noteikšana nevis tāmes sastādītāja kompetences izvērtējums,** līdz ar to arī Kurzemes rajona tiesa civillietā Nr. C69277918 prasību apmierinājusi, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa civillietā Nr. C30479618 prasību apmierinājusi.

Bet pats būtiskākais prasītāja ieskatā, ka Augstākās tiesas praksē ir attīstījusies un nostabilizējusies būtiska atziņa jautājuma par Civillikuma 1770., 1771. un 1772. pantā definētā jēdziena "zaudējumi" izpratni, secinot, ka tagadējās mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi un tās īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem, kādā apmērā lietas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā (sk., piem., Augstākās tiesas 2013. gada 6. decembra sprieduma lietā Nr. SKC-432/2013 (C04127299) 11. punktu; 2014. gada 8. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC- 18/2014 (C04315308) 8. punktu; 2018. gada 12. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-13/2018 (C28487512) 7.3. punktu).

Augstākās tiesas 2014. gada 8. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-18/2014 (C04315308) 8. punktā norādīts: „Civillietu departaments nepiekrīt apelācijas instances tiesas norādījumam, ka atlīdzināmi tikai tādi zaudējumi, saskaņā ar kuriem izmaksas jau veiktas.

Arī juridiskajā literatūrā, analizējot Augstākās tiesas praksi lietās par zaudējumu atlīdzības piedziņu, atzīts: „ [..] minētā pieeja, kura orientēta uz iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu un atbilstoši kurai zaudējumi nosakāmi, salīdzinot cietušā mantas iepriekšējo un vēlāko stāvokli, ir piemērota, ja aizskārēja rīcības rezultātā tikusi bojāta vai gājusi bojā cietušajam piederoša ķermeniska lieta un ja cietušais nemaz nepretendē uz atrautās peļņas atlīdzināšanu. Šādā situācijā atlīdzināmo zaudējumu apmēru arī veido starpība starp cietušā iepriekšējo un vēlāko mantas stāvokli, jo tad, ja lieta tikusi bojāta, minēto starpību veido to izdevumu (izmaksu) apmērs, kuri nepieciešami lietas iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai, savukārt tad, ja lieta gājusi bojā, minēto starpību veido pati šīs lietas vērtība" (sk. Kalniņš E. Jēdziena „zaudējumi" izpratnes tālākas attīstīšanas nepieciešamība. Jurista Vārds, 11.07.2017., Nr. 29 (983), 12. lapa).

[5] Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina, paskaidroja, ka bojājums nenotika atbildētājas īpašumā esošajā komunikācijā, par kuru atbildīga būtu atbildētāja, jo bojājums notika koplietošanas inženierkomunikācijās. Dzīvoklī Nr. 7 appludināšana varēja notikt senāk, turklāt, iespējams, bijušas vairākas appludināšanas - lieciniece /pers. R/ ir liecinājusi, ka no viņas dzīvokļa ir bijusi appludināšana. Nav pierādīta cēloņsakarība starp nodarīto zaudējumu un bojājumiem inženierkomunikācijās. Zaudējums jāuzņemas visiem mājas dzīvokļa īpašniekiem. Norādīja, ka lietā iesniegto tāmi sastādījusi persona, kura nav tiesīga to sastādīt. No Augstākās tiesas prakses izriet, ka apsaimniekotājam nav jāatlīdzina tie zaudējumi, kas radušies no inženierkomunikācijām, kas nav redzamas, apskatāmas. Turklāt lietā iesniegtais biedrības akts nav saistošs atbildētājam, jo tam nav bijusi iespēja celt iebildumus pret aktā norādīto un tas nav viņu parakstījis. Bildēs redzamos bojājumus nevar sasaistīt ar dzīvokli Nr. 6 - nav iespējams appludināt dzīvokli Nr. 7, neappludinot dzīvokli Nr. 4 un Nr. 9. Taču dzīvoklī Nr. 4 nav konstatēti bojājumi, bet attiecībā uz dzīvokli Nr. 9 akts nav bijis sastādīts. Iesniegtie akti nepierāda bojājumu cēloņus, bet gan to esamības faktu. Nav pieļaujams aktā norādīt bojājumu cēloņus pēc citu personu vārdiem, neapskatot bojājumu cēloņu vietu.

Motīvu daļa

[6] Iepazīstoties ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasītājas maza apmēra prasība pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu ir nepamatota un noraidāma.

[7] Lietā ir celta apdrošinātāja regresa prasība *(likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmā daļa likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017.gada 31. maijam)* pret daudzdzīvokļu mājas dzīvokļa īpašnieku par zaudējumu atlīdzības piedziņu, kura balstīta uz tiesībām, kas pārņemtas no apdrošinātā dzīvokļa īpašnieces.

Tiesa konstatēja, ka 2015.gada 27.novembrī prasītāja, kā apdrošinātāja, izsniedza /pers. C/ (turpmāk - apdrošinājuma ņēmējs) privātpersonu īpašuma apdrošināšanas polisi Nr.361164828 par dzīvokļa Nr. 7, kas atrodas /adrese/, telpu un kustamas mantas apdrošināšanu, tanī skaitā, pret trešo personu prettiesisko rīcību, ar pašrisku 99 *euro* (lietas 9.-10.lapa). Apdrošināšanas polises (līguma) darbības periods ir norādīts no 2015.gada 30.novembra līdz 2016.gada 29.novembrim. Apdrošinātais norādīts – /pers. S/ (dzīvokļa īpašniece).

Lietā ir iesniegts apdrošinājuma ņēmēja pieteikums, kurā norādīts, ka 2016.gada 14.maijā plkst.12.00 3.stāvā notika ūdens noplūde, bojājumi konstatēti 1.stāvā, bojāti istabas griesti un sienas (lietas 11.lapa).

No 2016.gada 14.jūlija lēmuma Nr. 164828-3612-001 par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu redzams, ka prasītāja veikusi zaudējumu atlīdzības izmaksu aprēķinu, nosakot zaudējumu summu 864,68 apmērā (lietas 18. lapa). Lēmumā norādīts, ka izmaksājamās atlīdzības apmērs samazināts par 99 *euro* (pašrisks) un nolemts izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību 765,68 *euro*.

No 2016.gada 15.jūlija maksājuma uzdevuma Nr. 3-132010 redzams, ka apdrošināšanas atlīdzība tika izmaksāta (lietas 21. lapa).

Prasītāja ir cēlusi prasību tiesā pret atbildētāju prasību, pamatojot to ar 2016.gada 16.maija aktu Nr. 2 (lietas 12. lapa), jo uzskata, ka atbildētāja, kā dzīvokļa Nr. 6 īpašniece, ir atbildīga par notikušo ūdens noplūdi un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem, jo nav ar pienācīgu rūpību izturējusies pret saviem, kā dzīvokļa īpašnieka pienākumiem.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja ir dzīvokļa Nr. 6 īpašniece, ko apstiprina lietā iesniegtie zemesgrāmatas dati (lietas 22. lapa).

Atbildētāja neatzīst celto prasību, jo uzskata, ka viņa nav vainojama zaudējumu nodarīšanā, kā arī nepiekrīt prasītājas noteiktajam zaudējuma apmēram.

Lietā pastāv strīds par to, vai dzīvoklim Nr. 7 nodarītie bojājumi un radītie zaudējumi sakarā ar appludināšanu ir cēloniskā sakarā ar atbildētājas neattaisnojamu darbību, proti, vai atbildētājai, kā dzīvokļa Nr. 6 īpašniecei, iestājas pienākums atlīdzināt šādus zaudējumus.

No lietas materiāliem ir redzams, ka strīds starp pusēm ir risināts arī pirms prasības celšanas tiesā (lietas 23., 24., 25., 26. lapa).

[8] Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Šis pants attiecināms gan uz līgumiskajām, gan ārpuslīgumiskajām attiecībām. Tas nozīmē, ka jebkura tiesību aizskārumā cietušais var izvirzīt prasījumu pret aizskārēju, taču ar aizskāruma faktu vien nepietiek, lai prasījumu apmierinātu, vajadzīgi visi atbildības priekšnoteikumi (*K.Torgāns. Saistību tiesības. Otrais papildinātais izdevums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 199.lpp.*).

Zaudējumu atlīdzības pamati ir: (1) prettiesiska vainojama rīcība; (2) zaudējumu esamība un (3) cēloniskais sakars.

[8.1] Zaudējumu atlīdzības saistība rodas starp zaudējumu nodarītāju, kurš šajā saistībā ir parādnieks (viņam ir pienākums atlīdzināt) un zaudējuma cietēju, kurš ir kreditors (viņam ir tiesība prasīt atlīdzību).

Lietā nepastāv strīds par to, ka 2016.gada 13.maijā ir notikusi ūdens noplūde daudzīvokļu mājā /adrese/, un ir radīti bojājumi dzīvoklim Nr. 7.

Lietā pastāv strīds par atbildētājas, kā dzīvokļa Nr. 6, īpašnieces vainu ūdens noplūdē.

[8.1.1] Prasītāja iesniedza lietā biedrības "Kaimiņi 3" 2016.gada 16.maija aktu Nr. 2 (turpmāk – Akts) (lietas 12. lapa), norādot, ka tajā ietvertās ziņas ir pietiekamas, lai konstatētu atbildētājas vainu bojājumu un zaudējumu radīšanā.

Aktā norādīts, ka notikusi dzīvokļa Nr. 7 apsekošana un secināts, ka "dzīvoklī Nr. 7 dzeltenbrūnie pleķi izveidojušies no š. g. 12. uz 13. maiju plkst. 2.05 notikušās ūdens avārijas dzīvoklī Nr. 6 rezultātā".

Aktu sagatavoja biedrības "Kaimiņi 3" valdes priekšsēdētāja /pers. R/ un valdes locekļi /pers. I/ un /pers. J/.

No 2011.gada 1.jūnija Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma Nr. 23 secināms, ka biedrība "Kaimiņi 3" ir daudzīvokļu mājas /adrese/, mājas pārvaldnieks (apsaimniekotājs) (lietas 39.-41. lapa).

Tiesa, iepazīstoties ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem un pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, atzīst, ka nav pierādīta atbildētājas vaina ūdens noplūdē.

[8.1.2] Tiesas sēdē nopratinātās liecinieces /pers. R/, /pers. I/ un /pers. J/ norādīja (lietas 138.-141., 180.-182. lapa), ka personīgi ir apsekojušas tikai dzīvokli Nr. 7, bet dzīvoklī Nr. 6 nav bijušas. Norādīja, ka dzīvokli Nr. 6 apsekoja policijas darbinieks /pers. U/.

Lieciniece /pers.R/liecināja (lietas 180.-182. lapa), ka 2016.gada 13.maijā ir notikusi ūdens noplūde no dzīvokļa Nr. 6. Vislielākie bojājumi ir radīti dzīvoklim Nr. 4, kas atrodas zem dzīvokļa Nr. 6. Tāpat tika radīti bojājumi dzīvoklim Nr.7 un citiem dzīvokļiem. /pers. R/ kopā ar /pers. I/ un /pers. J/ apsekoja dzīvokli Nr. 4 un Nr.7. Dzīvoklī Nr.7 bija redzami bojājumi uz sienām un griestiem. Lieciniece norādīja, ka dzīvoklī Nr.6 viņa nav bijusi, bet to ir apsekojusi pašvaldības izpilddirektors /pers. Z/, pašvaldības policijas darbinieks /pers. U/ un teritorijas plānotāja /pers. A0/. Aktā norādīto secinājumu, ka ūdens noplūde ir notikusi no dzīvokļa Nr.6, pamato ar dzīvokļa Nr.6 īpašnieces vīra teikto, ka visu novērsīs, ko viņš esot teicis pašvaldības pārstāvjiem. Lieciniecei nav ziņu par ūdens noplūdes cēloni, bojājuma vietu.

Liecinieks/pers. AA/ tiesas sēdē apstiprināja, ka pēc /pers. AB/ aicinājuma apsekoja dzīvokli Nr.6 uzreiz pēc ūdens noplūdes un konstatēja, ka ūdens noplūde notika caurules savienojuma plīsuma dēļ pirms ūdens skaitītāja. Bojātās detaļas precīzu nosaukumu nezina, taču paskaidroja, ka tā ir detaļa, kas savieno ūdens stāvvadu ar ūdens skaitītāju, un atrodas pirms skaitītāja. Liecinieks veica šīs detaļas bojājuma fotografēšanu, kā arī dzīvokļa, kas atrodas zem šī dzīvokļa 2. stāvā, fotografēšanu. Fotoattēli pēc pašvaldības izpilddirektora norādījuma tika nosūtīti /pers. A0/. Pašvaldības izpilddirektors teicis, ka /pers. U/ ir iekļauts izmeklēšanas komisijā. Liecinieks norādīja, ka nekādu šķēršļu apsekot dzīvokli Nr.6 un konstatēt ūdens noplūdes cēloni nebija. Notikuma laikā liecinieks strādāja par Akmīstes pašvaldības policijas darbinieku (lietas 180.-182. lapa).

[8.1.3] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis iesniedza lietā, kā lietisko pierādījumu, detaļu, kuras bojājuma dēļ ir radusies konkrētā ūdens noplūde (lietas 179. lapa).

Uzrādot minēto detaļu lieciniekam /pers. U/, viņš apstiprināja, ka šī ir tā detaļa par kuru viņš ir sniedzis liecības tiesas sēdē.

[8.1.4] Tiesa konstatē, ka Aktā, uz kuru prasītāja atsaucas atbildētājas vainas pierādīšanā, nav norādīts ūdens noplūdes cēlonis. Turklāt Aktā norādītās personas, kas sagatavoja aktu, dzīvokļa Nr.6 apsekošanā nav piedalījušās. Tiesa nekonstatēja apstākļus, kas varētu traucēt personām, kas sastādīja Aktu, apsekot dzīvokli Nr.6, kā arī nav pierādīts, ka atbildētāja būtu liegusi apsekot dzīvokli Nr.6.

Apdrošinātajam dzīvoklim Nr. 6 radīto bojājumu cēlonis nav norādīts arī prasītājas lēmumā par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu (lietas 18. lapa). Turklāt, gan pieteikumā, gan zaudējumu aprēķina kopsavilkumā, gan lēmumā ir norāde uz 2016.gada 14.maijā notikušu apdrošināšanas gadījumu, bet apskates aktā uz 2016.gada 19.maiju, kas nesakrīt ar Aktā norādīto notikuma datumu un laiku (lietas 11., 12., 13., 18., 19. lapa).

Tiesa konstatēja, ka lietā iegūtie pierādījumi apstiprina 2016.gada 13.maijā notikušā ūdens noplūdes faktu, kuras cēlonis ir ūdens sistēmas koplietošanas inženierkomunikāciju – stāvvada savienojuma bojājums. Tiesa atzīst, ka lietā nav pierādīta atbildētājas vaina minētā bojājuma izraisīšanā, viņas iespēju avārijas iespēju pamanīt un to novērst.

Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmajā daļā cita starpā ir noteikts, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķa īpašuma.

Tiesa secināja, ka zaudējumi cēlušies, plīstot ūdens stāvvada savienojumam, kas atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktam un 4.panta pirmās daļas 1.punktam ir pie dzīvokļa īpašuma piederošā kopīpašumā esošā daudzīvokļu mājas daļa – dzīvojamās mājas ūdens apgādes funkcionāli nedalāma komunikācijas daļa, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā un kuras uzturēšana ir daudzīvokļu mājas īpašnieku kopības pienākums nevis atsevišķa dzīvokļa īpašnieka pienākums.

Tādēļ tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā nav pierādīts, ka ūdens noplūde un tā rezultātā radītie zaudējumi, būtu cēloniskā sakarā ar atbildētājas darbību vai bezdarbību.

[9] Tiesa atzīst, ka atbildētājas vainas, kā zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījuma, neesamība ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai. Tāpēc tiesa papildus nevērtē zaudējuma apmēra pamatotību.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Kopējā ar lietas izskatīšanu saistīto pasta izdevumu summa ir 11,87 *euro* (lietas 2. lapa), prasītājas apmaksātā summa 3,30 *euro*. Ņemot vērā, ka prasība tiek noraidīta, valsts labā no prasītājas piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 *euro*.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam prasītājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļu, 189.-195., 204.[1], 250.[26], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

1. noraidīt pilnīgi ERGO Insurance SE Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr. 40103599913, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu piedziņu.

2. Piedzīt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr. 40103599913, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 *euro* (astoņi *euro* 57 centi).

3. Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

4. Noteikt, ka valsts ienākumos piedzenamo naudas summu (ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi) samaksa veicama: saņēmējs - Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, adrese Antonijas iela 6, Rīga; saņēmēja iestāde - Valsts kase, konta Nr. LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis - kods 21499, personas dati, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (samaksas kvīts iesniedzama Zemgales rajona tiesā).

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā. Tiesas spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena 2019. gada 30. maijs.

Tiesnese I. Tumanova